

BILTEN

broj 3
20.03.2015.

Tiraž: 300 primeraka

SADRŽAJ

Aktuelne mere ministarstva poljoprivrede, <i>Mr Anka Kačarević</i>	3
Tipovi rezidbe vinove loze i projektovanje prinosa, <i>mr Dejan Marinković</i>	5
Zaštita soje od korova <i>Mr Eleonora Onć Jovanović</i>	7
STIPS	10

AKTUELNE MERE MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE

Po osnovu Uredbe o utvrđivanju programa izvođenja radova na zaštiti, uređenju i korišćenju poljoprivrednog zemljišta za 2015. godinu Ministarstvo poljoprivrede raspisalo je konkurs za dodelu sredstava koja mogu ostvariti registrovana poljoprivredna gazdinstva, a između ostalog odnose na

- 1) kontrolu plodnosti obradivog poljoprivrednog zemljišta,
- 2) poboljšanje hemijskih i bioloških svojstava obradivog poljoprivrednog zemljišta,
- 3) nabavku nove opreme za navodnjavanje u 2015. godini,
- 4) davanje u zakup obradivog poljoprivrednog zemljišta,

Pod kontrolom plodnosti zemljišta podrazumeva se analiza zemljišta gde poljoprivredni proizvođači dobijaju preporuku o pravilnom đubrenju za naredne 4.g.u smislu količine đubriva, kao i vremena njegove primene. Ova mera dovodi do značajne racionalizacije upotrebe đubriva u odnosu kod nas zastupljenog đubrenja bez prdhodnih analiza zemljišta.

Pravo na besplatne agrohemijske analize zemljišta mogu da se ostvare ako je kontrola plodnosti izvršena za poljoprivredno zemljište od prve do pete katastarske klase za jedan uzorak po parceli i/ili za dva uzorka po parceli (ako su u pitanju parcele sa zasadima voćarskih kultura i/ili vinograda), za najviše 10 uzoraka po poljoprivrednom gazdinstvu, i to na parcelama koje su u vlasništvu i upisane su u Registar.

POBOLJŠANJE HEMIJSKIH I BIOLOŠKIH SVOJTAVA OBRADIVOG POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Na ovu meru imaju pravo registrovana poljoprivredna gazdinstva u aktivnom statusu, i to na parcelama koje su u vlasništvu i upisane su u Registar. Poboljšanje hemijskih i bioloških svojstava obradivog poljoprivrednog zemljišta odnosi se na popravku hemijskih osobina zemljišta (popravka kiselih zemljišta sa rN reakcijom nižom od 5,0), a maksimalan iznos po jednom hektaru je do 30.000 dinara sa uračunatim porezom na dodatnu vrednost, Iznos sredstava koji se odobrava je do 50% vrednosti na koju se odnosi prijava. Prijave na konkurs se podnose zaključno sa 30.04.2015. godine.

NABAVKA NOVE OPREME ZA NAVODNJAVANJE U 2015. GODINI,

Pravo na korišćenje sredstava za nabavku nove opreme za navodnjavanje u visini učešća do 50% sa uračunatim porezom na dodatu vrednost i to za opremu nabavljenu u 2015. godini mogu da ostvare:

- 1) Fizičko lice – nosilac komercijalnog porodičnog poljoprivrednog gazdinstva,
- 2) Ustanova i drugo pravno lice: manastir, crkva i zadužbina,
- 3) Privredno društvo:

Prihvatljiva investiciona ulaganja

Prihvatljiva investiciona ulaganja za nabavku nove opreme za navodnjavanje u smislu ovog konkursa, i to za novu opremu nabavljenu u 2015. godini su nabavka:

- pumpe, agregata za pumpu (dizel, benzinski i elektropogon),
- fertigatora, fertigacione pumpe, manometra, filtera,
- okitena/polidripova/dripova, laterala, kapajuće trake, kapaljki,
- rasprskivača (sprinklera), tifona, tifona sa kišnom rampom, kišne rampe, kišnog krila, vodenog topa/topa za navodnjavanje i centar pivota.

Prijava na konkurs podnosi se zaključno sa 31.07.2015. godine

DAVANJE U ZAKUP OBRADIVOG POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Pravo učešća na konkursu imaju fizička lica (poljoprivrednici), nosioci registrovanog poljoprivrednog gazdinstva, starija od 65 godina, koji su vlasnici obradivog poljoprivrednog zemljišta, koje je zakupac poljoprivrednog zemljišta upisao u Registar, podnošenjem jednog zahteva pod sledećim uslovima:

1. da daje u zakup obradivo poljoprivredno zemljište površine od najmanje 0,5 do najviše 10 hektara, na period od najmanje 3 godine od dana zaključenja ugovora;
2. da je ugovor o zakupu zaključen u 2015. godini, uz uslov da ugovor o zakupu ne može biti zaključen između članova istog poljoprivrednog gazdinstva.
3. Korisnik sredstava, koji ispunjava navedene uslove, ima pravo na korišćenje sredstava u visini od:
  1. 8.000,00 dinara po hektaru godišnje, ako izda u zakup zemljište zakupcu koji je nosilac ili član registrovanog poljoprivrednog gazdinstva i čije se zemljište ne graniči sa zemljištem koje se daje u zakup;
  2. 10.000,00 dinara po hektaru godišnje ako izda u zakup zemljište zakupcu koji je nosilac ili član registrovanog poljoprivrednog gazdinstva, a nije stariji od 40 godina;

3. 10.000,00 dinara po hektaru godišnje ako izda u zakup zemljište zakupcu koji je nosilac ili član registrovanog poljoprivrednog gazdinstva, a nije stariji od 40 godina i vlasnik je obradivog poljoprivrednog zemljišta koje se graniči sa zemljištem koje se daje u zakup.

Prijava na konkurs podnosi se zaključno sa 01.09.2015. godine.

Za bliža obaveštenja obratite se Poljoprivrednoj savetodavnoj i stručnoj službi Padinska Skela.

011/8871-550

Mr Anka Kačarević

TIPOVI REZIDBE VINOVE LOZE I PROJEKTOVANJE PRINOSA

Dužina orezivanja lastara vinove loze zavisi od sorte, rodnosti okaca, uzgojnih oblika i planiranog prinosa.

Kratka rezidba podrazumeva kratke kondire (1-3 okca) i duge kondire (4-5 okaca). Primenjuje se u cilju odmaranja čokota i obnove vegetativnog i rodnog potencijala, a dobija se umeren rod visokog kvaliteta. Može se izvoditi u varijanti ”kondir na kondir” (ostavlja se lastar koji se razvio u osnovi prošlogodišnjeg kondira i on se reže na kondir) kod sorti sa visokom rodnošću prvih okaca u osnovi lastara (Prokupac, Plovdina, Skadarka, Kevidinka, Merlo) ili u varijanti ”kratki i dugi kondiri”. Naime kod sorti poput Smederevke, Slankamenke, Kardinala, Vranca, Muskat Hamburga treba iskoristiti rodnija okca koja se nalaze na 3. i 4. kolencu za dobijanje većih prinosa grožđa. Narednom rezidbom se dugi kondiri uklanjaju do osnove a na kratkim kondirima se viši lastari orezuju na duge a niži na kratke kondire sa 2 okca. Ovakvom rezidbom se suzbija polaritet loze i sprečava izduživanje rodnih čvorova, tj. deformacija čokota.

Duga rezidba se primenjuje na visokim uzgojnim oblicima i podrazumeva veće opterećenje čokota rodnom putem ostavljanja samo kratkih i dugih lukova (6-8 i 9-15 okaca, respektivno). Za novi luk se ostavlja 1. dobro razvijeni lastar u osnovi prošlogodišnjeg luka, i nakon njegove rezidbe, u trenutku kretanja sokova (mart mesec), on se povija strmoglavo naniže i vezuje za žicu. Ovakvim položajem luka njegova osnova zauzima vršni (dominantni) položaj na čokotu i zahvaljujući veoma izraženom polaritetu – iz osnove luka će se razviti dobri lastari.

Mešovita rezidba je namenjena za sorte kod kojih su okca u osnovi lastara slabije rodnosti, a podrazumeva ostavljanje i lukova i kondira na jednom rodnom čvoru. Kondiri sa 2 okca obično služe ”za zamenu” (za dobijanje kondira i luka iz donjeg i vršnog okca), dok se izrođeni lukovi odstranjuju do osnove. Ukoliko nema dobro razvijenih lastara iz ostavljenog kondira onda se za novi luk mogu ostaviti i dobro razvijeni lastari pri osnovi prošlogodišnjeg luka. Sorte poput Afus-alija, Muskat italije, Traminca, Kaberne Sovinjona, Merloa, Rajnskog rizlinga dobro rađaju samo pri ostavljanju lukova sa 8-12 okaca. Mešovita rezidba se primenjuje i kod sorti koje imaju veoma rodna okca u osnovi lastara ali razvijaju sitne grozdove (Gamei, Burgundac crni, Rizling Italijanski). Kod njih se ostavljaju lukovi sa 6-8 okaca koji se mogu dobro rasporediti na špalirskom naslonu-što ne bi bio slučaj ukoliko

bismo rod kod ovih sorti planirali iz brojno ostavljenih kondira koji bi bili nepravilno raspoređeni.

Projektovanje prinosa vinograda izračunava se putem opterećenja čokota rodnim okcima kod svake sorte pojedinačno, što se definiše po sl. formuli:

$$Ok = (a/b+c)+d, \text{ gde je:}$$

Ok-Broj okaca koji je potrebno ostaviti rezidbom na zrelo;

a-planirani prinos grožđa/čokotu;

b-Koefficient rodnosti (broj grozdova/lastaru);

c-prosečna masa grozda;

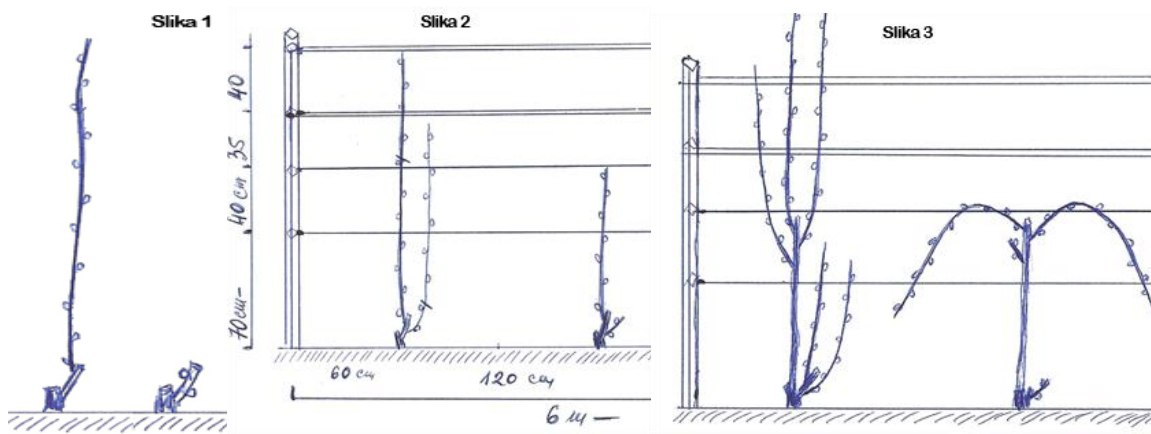
d-koefficient korekcije koji pretstavlja nekrenula okca i lastare. Kod stonih sorti kreće se u intervalu 30-40 %, a kod vinskih 10-20 %).

Karlovački uzgojni oblik pogodan za stone i vinske sorte vinove loze-formiranje

Slika 1: prva godina: čokot pre i posle rezidbe

Slika 2: druga godina: čokot pre i posle rezidbe

Slika 3: treća godina: čokot pre i posle rezidbe

Mr Dejan Marinković

ZAŠTITA SOJE OD KOROVA

Soja je veoma osetljiva na prisustvo korova, jer je usev niskog rasta. Hemijsko suzbijanje korova je stoga veoma važna i obavezna agrotehnička mera. Korovske biljke troše vodu i hranljive materije iz zemljišta, otežavaju obradu zemljišta a troškovi oko njihovog suzbijanja su značajna stavka.

Soja kao i druge okopavine najosetljivija je na prisustvo korova u početnim fazama porasta. Preduslov za uspešno suzbijanje korova u usevu soje je plodored, pravovremena i kvalitetna osnovna obrada zemljišta, predsetvena priprema, a posebnu pažnju treba posvetiti pravilnom izboru i primeni herbicida što je u zavisnosti od poznavanja sastava korovske flore u usevu soje.

Herbicidi se mogu primeniti posle setve a pre nicanja i posle nicanja soje i korova. Primena herbicida posle setve a pre nicanja soje ima svojih prednosti, jer se postiže zaštita u ranim fazama razvića, kada je soja najosetljivija, a pored toga, herbicidi za ovu namenu, imaju i produženo delovanje preko zemljišta. Herbicidi vza ovu namenu deluju na jednogodišnje širokolisne i uskolisne (travne) korove koji niču iz plitkog površinskog sloja zemljišta.

Potrebno je naglasiti da se pravi efekat postiže ipak, na osnovu ranijeg saznanja o vrstama korova na parceli pod sojom. Ukoliko ne postoji zakorovljenost višegodišnjim širokolisnim korovima, moguće je da će primena herbicida pre nicanja za širokolisne korove uz kombinovanje sa kultiviranjem, moći da sačuva čistoću useva tokom celog vegetacionog perioda.

Primena herbicida posle setve a pre nicanja soje ima svojih prednosti, jer se postiže zaštita u ranim fazama razvića, kada je soja najosetljivija, a pored toga, herbicidi za ovu namenu, imaju i produženo delovanje preko zemljišta. Herbicidi vza ovu namenu deluju na jednogodišnje širokolisne i uskolisne (travne) korove koji niču iz plitkog površinskog sloja zemljišta.

U tabeli su navedene aktivne materije sa preparatima, koji su registrovani kod na našem tržištu. Preporučljivo je kombinovati herbicide koji deluju na uskolisne korove sa herbicidima za širokolisne korove. Ukoliko se u poljoprivrednoj apoteci ponudi preparat koji nije naveden u ovoj tabeli potrebno je pročitati na pakovanju aktivnu materiju, a tačna količina po hektaru se nalazi u uputstvu za primenu preparata.

USKOLISNI KOROVI

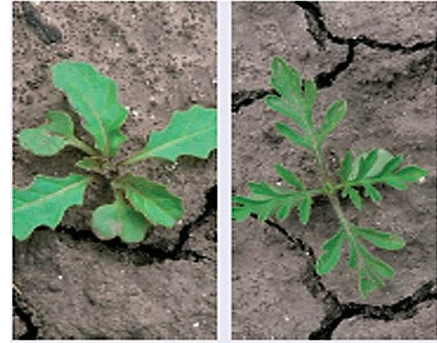
Aktivna mat.	Preparat
S-metolahlor 1,4-1,5 l/ha	DUAL GOLD 960 EC, BASAR, TELUS, GEA,
dimetenamid 1-1,4 l/ha	FRONTIER SUPER
pendimetalin 4-6 l/ha	STOMP 330 E, ZANAT,

ŠIROKOLISNI KOROVI

Aktivna mat.	Preparat
linuron 2,5-3 l/ha	GALOLIN MONO, HEMOLIN 540 SC, AFALON TEČNI
metribuzin 0,3-0,5 l/ha	SENCOR WG-70, MISTRAL, LORD700 VDG,
klomazon 0,5-0,75 l/ha	RAMPA EC

Ova mera ima smisla ukoliko u vreme neposredno nakon primene ima dovoljno zemljišne vlage, koja utiče efikasnost . Ukoliko vlada suša, nije preporučljivo „bacati“ pare. U slučaju veće količine padavina nakon primene, na lakšim zemljištima ovi herbicidi mogu izazvati fitotoksična oštećenja mladih biljaka soje.

Višegodišnji korovi i jednogodišnji korovi sa krupnijim semenom niču i iz dubljih slojeva zemljištai efikasnost zemljišnih herbicida nije zadovoljavajuća iako i ima dovoljno padavina neposredno nakon njihove primene. To su razlozi zbog kojih proizvođači soje sve češće iz strategije suzbijanja izostavljaju zemljišne herbicide i okreću se isključivo primeni folijarnih herbicida. Posle nicanja soje i korova mogu se primeniti herbicidi na bazi bentazona, oksasulfurona, imazamoksa, tifensulfuron-metila i njihovih kombinacija. Prethodno pomenuti herbicidi koriste se prvenstveno za suzbijanje širokolisnih korova, a optimalno vreme za primenu je kada su korovi u fazi od kotiledona do 4 lista, a soja od 1-2 trolista.

Sa primenom se može početi i u ranijem stadijumu razvoja useva, ako je već došlo do nicanja korova, ali sa umanjenim dozama (i do 50 %) u odnosu na propisane i po potrebi (zavisno o zakorovljenosti i efektu prethodnog tretiranja) ponoviti tretman (herbicide primeniti u split aplikaciji). Veoma važno je imati na umu da se u soji korovi uspešno suzbijaju samo kada su u uzrastu do 4 lista. Ukoliko se zakasni, količine herbicida po hektaru se moraju povećati, a sa tim i troškovi, sa neizvesnim ishodom efikasnosti. Posebnu poteškoću predstavljaju višegodišnji širokolisni korovi (palamida i poponac).

Međutim, korovi sa krupnijim semenom niču i iz dubljih slojeva zemljišta, a efikasnost herbicida često nije zadovoljavajuća i u godinama sa dovoljno padavina neposredno nakon njihove primene. Za ove korovske vrste koriste se herbicidi posle nicanja. Posle nicanja soje i korova mogu se primeniti herbicidi na bazi bentazona, oksasulfurona, imazamoksa, tifensulfuron-metila i njihovih kombinacija. Prethodno pomenuti herbicidi koriste se prvenstveno za suzbijanje širokolisnih korova, a optimalno vreme za primenu je kada su korovi u fazi od kotiledona do 4 lista, a soja od 1-2 trolista.

KONTAKTNI I ZEMLJIŠNI HERBICIDI

Aktivna mat.	Preparat
imazamox 1-1,2 l/ha	PSSAT, PULSAR,
klomazon 0,5 l/ha	RAMPA

+

KONTAKTNI HERBICIDI

Aktivna mat.	Preparat
bentazon 2,5-4,0 l/ha	BASAGRAN, SAVAZON 480, GALBENON
oxasulfuron 60-80 g/ha	OKSON 75 WG, DYNEX
tifensulfuron- metil 8 g/ha	HARMONY, PIANO, PROMONY, SIMFONY

Način kombinovanja i doze po hektaru ovih herbicida je raznolik i zavisi od uzrasta i vrste korova i faze razvoja gajene biljke. Najčešće se kombinuje jedan iz grupe kontaktnih zemljišnih sa jednim ili dva iz grupe kontaktnih, a postoje i gotovi preparati, kao što je npr. Corum (Bentazon + imazamox). Primeri kombinovanja su sledeći:

Soja od nicanja do prve troliske

Harmony 0,05

Corum 0,9 (kotil.- 2 lista) (za 7-14 dana)

Pulsar 0,6 + Harmony 0,05

Pulsar 0,6 + Basagran 1,2 + Harmony 0,05

Basagran 1,2 + Harmony 0,05

Soja prva –treća troliska- cvetanje

Pulsar 1,2

(Pulsar 1,0)(Gamit 0,5) + Harmony 0,08

(Pulsar 1,0)(Gamit 0,5) + Basagran 2,5-3,0

(Pulsar 1,0)(Gamit 0,5) + Basagran 2,5 + Harmony 0,8

(Pulsar 1,0)(Gamit 0,5) + Okson 80g

(Pulsar 1,0)(Gamit 0,5) + Okson 80g + Harmony 0,8

Što se tiče travnih (uskolisnih korova) izbor herbicida je relativno velik, posebno post-emergence herbicida koji su visoko selektivni prema soji. Oni se mogu suzbijati sve do cvetanja prvog sprata soje, a kada su travnikorovi visine 10-15 cm. Minimalne doze su za jednogodišnje travne korove, a maksimalne za višegodišnj korove, a naročito kada je u pitanju pirevina i zubača. Pri tome obavezno primenjivati količine koje su naznačene na uputstvu za rukovanje herbicidom u zavisnosti od vrste korova. Ukoliko nisu naznačene, konsultovati stručnjaka.

Aktivna mat.	Preparat	Doza L(kg)/ha
fenoksaprop-p-etil	FUORE SUPER	1-2
kvizalofop-p-tefutril	PANTERA, LEOPARD, TITANIC, GLOBUS EC	0,8-2
kletodim	KLETOX, NIKAS, FARGO	0,6-1,2
cikloksidim	FOCUS ULTRA	0,75-4
haloksifop-p-metil	GALANT SUPER	0,5-1,5
kvizalofop	LEOPARD 5 EC	0,5-4
Fluazifop-p-butil	FLUPISOR, SUNCE,	0,8-1,3

Zbog ograničenog izbora herbicida, strategiju suzbijanja korova treba planirati i na nehemijskim direktnim (smanjivati banku semena u zemljištu, sprečavati plodonošenje, primenjivati mehaničke mere), indirektnim merama i na suzbijanju višegodišnjih korova pre setve soje, odnosno na strništima.

Vladanje veštinom suzbijanja korova, a naročito u soji je stvar iskustva u praksi koje se stiče redovnim konsultacijama literature i stručnjaka i praćenjem situacije na terenu. Kada se ovom tehnikom ovlada, strategija zaštite soje od korova ne predstavlja veliki problem, a zadovoljstvo postignutim efektima ne izostaje.

Mr Eleonora Onć Jovanović

Pregled cena (RSD) sa zelene, kvantaške i stočne pijace u Beogradu
za period 09.-15.03.2015. godine

Povrće			Voće			Pijačna cena stoke	
Proizvod	Kvantaš din/kg	Zelena din/kg	Proizvod	Kvantaš din/kg	Zelena din/kg	Proizvod	Živa vaga din/kg
Krastavac salatni	180	300	Grožđe belo			Tovljenici (80-120 kg)	140
Šargarepa	45	80	Grožđe crno	350		Bikovi (≥500 kg, HF rasa)	235
Spanać	70	120	Limun	110	180	Bikovi (≥500 kg, SM rasa)	245
Zelena salata (komad)	33	50	Jabuka Ajdared	50	80	Stočna hrana	
Kupus	85	150	Jabuka Zlatni delišes	70	80	Stočni ječam (džak 50 kg)	
Krompir	35	80	Jabuka Greni smit	65	100	Lucerka seno u balama (cena po kg)	17
Paradajz	160	250	Lešnik očišćen	1200	1300	Kukuruz-džak 50 kg (okrunjen, prirodno sušen)	18
Crni Luk	30	80	Kruška	110	200	Pšenica (džak 50 kg)	22
Paprika šilja	260	300				Stočni ječam (džak 50 kg)	23
						Stočno brašno (džak 33 kg)	18